

Glossary

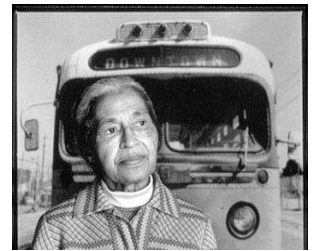
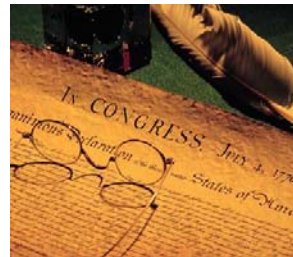

Intermediate School Level Social Studies Glossary

English / Polish

Translation of Social Studies terms based on the Coursework for Social Studies Grades 6 to 8.

Word-for-word glossaries are used for testing accommodations for ELL/LEP students

---

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and World Languages

<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of The University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Rochester
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed.D.	Beechhurst
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Monticello
JUDITH CHIN, M.S. in Ed.	Little Neck
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S. in Ed., M.S. in Ed.	Morristown
CATHERINE COLLINS, R.N., N.P., B.S., M.S. in Ed., Ed.D.	Buffalo
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., C.A.S.	New Hempstead
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
ELIZABETH S. HAKANSON, A.S., M.S., C.A.S.	Syracuse
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
SUSAN W. MITTLER, B.S., M.S.	Ithaca

Commissioner of Education and President of The University

MARYELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH R. BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
A	
abolition	abolicja, zniesienie
abuses	nadużycia, znęcanie się
acculturation	akulturacja
adaptation	przystosowanie się
advantages	zalety, korzyści
agrarian	agrarny, rolny
Albany Plan of Union	Plan Unii z Albany
alien	cudzoziemiec, obcy
alliance	sojusz, przymierze
alliances	sojusze, przymierza
Allied powers	sprzymierzone siły
amendment	poprawka
American Federation of Labor	Amerykańska Federacja Pracy
American Railway Union	Amerykański Związek Kolejarzy
American Revolution	Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych, Rewolucja Amerykańska
American system (Clay)	system amerykański (Clay)
ancestors	przodkowie
ancestors worship	kult przodków
animism	animizm
Annapolis Convention	Konwencja w Annapolis
anthropology	antropologia
Anti-Federalists	Antyfederaliści
appeasement	załagodzenie, ustępstwo
apportionment	rozdział; reprezentacja proporcjonalna
architectural drawings	rysunki architektoniczne
army	wojsko, armia
Articles of Confederation	Artykuły Konfederacji
artifacts	artefakty
assassination	zabójstwo
assassinations	zabójstwa
Assembly	zgromadzenie
astronauts	astronauci
atomic bomb	bomba atomowa
austerity	kryzys ekonomiczny, oszczędny styl życia
autonomy	autonomia
Axis powers	państwa Osi
Aztecs	Aztekowie
B	
baby boom	wyż demograficzny
banking	bankowość
Berlin airlift	berliński most powietrzny
Berlin Wall	Mur Berliński
bicameral	dwuizbowy
bicameral legislature	dwuizbowy system ustawodawczy

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
blitzkrieg	blitzkrieg, wojna błyskawiczna
Bolshevik Revolution	Rewolucja Październikowa
bonds	więzy, obligacje
British North America Act	Ustawa o Brytyjskiej Ameryce Północnej
Buddhism	buddyzm
business	biznes
business organization	organizacja biznesowa
C	
Camp David Accord	Porozumienie z Camp David
campaign	kampania
Canada	Kanada
Canadian Bill of Rights	Kanadyjska Karta Praw
canal	kanał
Caribbean	Karaiby
categories	kategorie
Catholics	katolicy
census reports	sprawozdania ze spisu ludności
Central America	Ameryka Środkowa
characteristics	charakterystyka, cechy
checks and balances	system wzajemnej kontroli i równowagi
chemical warfare	wojna chemiczna
child labor	zatrudnianie nieletnich
Christianity	chrześcijaństwo
chronological order	porządek chronologiczny
chronology	chronologia
civil service	służba cywilna
civil war	wojna domowa
clan	klan
Cold War	Zimna Wojna
collapse	upaść, upadek
commerce	handel
Common good	dobro ogólne
communism	komunizm
communist nations	kraje komunistyczne
competition	konkurencja
compromise	kompromis
Compromise of 1850	Kompromis z roku 1850
Confucianism	konfucjanizm
conscription	werbunek, pobór
Conservation Day	Dzień ochrony przyrody
Constitutional Amendments	Poprawki do Konstytucji
Constitutional Convention	zgromadzenie konstytucyjne
construction	konstrukcja
consumer society	społeczeństwo konsumpcyjne
consumption	konsumpcja
containment	powstrzymywanie

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
continental congress	kongres kontynentalny
convention	konwencja
cooperation	współpraca
corruption	korupcja
cotton	bawełna
court cases	sprawy sądowe
credit	kredyt, uznanie
Cuban missile crisis	kryzys kubański
cultural diffusion	dyfuzja kulturowa
cultural diversity	różnorodność kulturowa
cultural identity	tożsamość kulturowa
cultural patterns	wzorce kulturowe
cultural understanding	zrozumienie kulturowe
currency	waluta
D	
debate	debata
Democratic Party	Partia Demokratyczna
democratic society	społeczeństwo demokratyczne
depression	depresja, kryzys
depressions	kryzysy gospodarcze
deregulation	deregulacja
direct election of Senators	bezpośredni wybór senatorów
direct versus indirect election	wybory bezpośrednie vs pośrednie
disabled	wyłączony, dezaktywowany
disadvantages	wady, niekorzyść, upośledzenie społeczne
disarmament	rozbrowienie
discrimination	dyskryminacja
diseases	choroby
doctrine	doktryna
domestic	krajowy
Domestic policy	polityka krajowa
draft riots	rozruchy przeciw poborowi do wojska
Dust Bowl	Dust Bowl (okres w historii USA)
E	
Eastern Hemisphere	półkula wschodnia
economic development	rozwój gospodarczy
Economies (traditional, command, market, and mixed)	gospodarki (tradycyjna, centralnie sterowana, rynkowa, i mieszana)
elastic clause	klauzula elastyczności
electoral	wyborczy
emancipation	emancypacja
Emancipation Proclamation	Proklamacja Emancypacji
Embargo Act	Ustawa o embargu
emergence	powstawanie
empathy	empatia

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
F	
fact / opinion	fakt/opinia
famine	głód
Far West	Daleki (Dziki) Zachód
farmer	farmer
fauna	fauna
federal	federalny
“federal” (“national”) government	„federalny” („krajowy”) rząd
Federal Reserve Act	Ustawa o rezerwie federalnej
federal system	system federalny
federal union	unia federalna
Federalism	Federalizm
Federalist Papers	Federalista (Federalist Papers)
Federalists	Federaliści
Filipinos	Filipińczycy
financial institutions	instytucje finansowe
First Continental Congress	Pierwszy Kongres Kontynentalny
flora	flora
foreign	zagraniczny
foreign aid	pomoc zagraniczna
foreign markets	rynki zagraniczne
foreign policy	polityka zagraniczna
foreign trade	handel zagraniczny
Fort Sumter	Fort Sumter
Fourteen Points	Czternaście Punktów
franchise	franszyza, koncesja
freedom trail	szlak wolności
French and Indian War	Wojna francusko-indiańska
French Revolution	Rewolucja Francuska
French-Canadian	francuskojęzyczny Kanadyjczyk
frontier	granica, pogranicze
fugitive slave laws	ustawa o zbiegłych niewolnikach
G	
gender	płeć
genocide	ludobójstwo
global economy	gospodarka światowa
“Good Neighbor Policy”	„Polityka dobrego sąsiedztwa”
graduated income tax	stopniowany podatek dochodowy
Grange	Grange
Great Britain	Wielka Brytania
Great Compromise	Wielki Kompromis
Greece	Grecja
grids	siatki

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
H	
Harlem Renaissance	Renesans Harlemu
Haymarket Riot	zamieszki na Haymarket
heroes	bohaterowie
heroines	bohaterki
Hinduism	hinduizm
historian	historyk/historyczka
historical analysis	analiza historyczna
historical development	rozwój historyczny
holocaust	holokaust
human dignity	godność ludzka
human rights violations	naruszenie praw człowieka
I	
identity	tożsamość
illustrate	ilustrować
impact	wpływ
impacts	wpływy
impeachment	akt oskarżenia przeciwko wysokiemu urzędnikowi
imperialism	imperializm
imperialist	imperialista
incarceration	uwięzienie
Incas	Inkowie
income	dochód
income tax	podatek dochodowy
India	Indie
indigenous development	rozwój lokalny, społeczności rdzennych
industrial	przemysłowy
industrial power	potęga przemysłu
Industrial Revolution	Rewolucja Przemysłowa
Industrial Workers of the World	Robotnicy Przemysłu Świata
inflation	inflacja
initiative	inicjatywa
institution	instytucja
integrity	rzetelność, integralność, uczciwość
interactions	współdziałanie, interakcje
international	międzynarodowy
internment	internowanie
interrelationships	wzajemne powiązania
interstate	międzystanowy
interstate commerce	handel międzystanowy
interstate highway system	sieć autostrad międzystanowych
intervention	interwencja
intolerance	nietolerancja
investments	inwestycje
involvement	zaangażowanie
Irish	irlandzki

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
Islam	islam
isolation	izolacja
isolationism	izolacjonizm
Italy	Włochy
J	
Japanese	Japończyk, japoński
Japanese-Americans	Amerykanie pochodzenia japońskiego
Jews	Żydzi
Judaism	judaizm
Judicial review	kontrola sądowa, ponowne rozpatrzenie sprawy
justice	sprawiedliwość
K	
Kansas-Nebraska Act	Ustawa Kansas-Nebraska
Kellogg-Briand Pact	Pakt Kellogga-Brianda
kinship	pokrewieństwo
Knights of Labor	Rycerze Pracy
Korean War	Wojna koreańska
L	
labor markets	rynki pracy
labor union	związek zawodowy
land bridge	pomost lądowy
Land Ordinance of 1785	Rozporządzenie o ziemi z 1785
Latin America	Ameryka Łacińska
latitude	szerokość geograficzna
League of Nations	Liga Narodów
legislation	legislacja
legislature	legislatura
leisure activities	zajęcia w czasie wolnym
life expectancy	oczekiwana długość życia
limited government	ograniczony system rządzenia
Lincoln-Douglas debate	debata Lincoln-Douglas
literature	literatura
longitude	długość geograficzna
Louisiana Purchase	zakup Luizjany
loyalists	lojaliści
M	
Manhattan Project	Projekt Manhattan
Manifest Destiny	Objawione Przeznaczenie (Manifest Destiny)
majority rule	zasada większości, rządy większości
manufactured goods	towary wytwarzane
manufacturing	produkcja
Marshall Plan	Plan Marshalla
Mayas	Majowie
Mayflower Compact	umowa zawarta na pokładzie Mayflower
Memorial Day	Dzień Pamięci Narodowej

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
mercantilism	merkantylizm
Mexican War	Wojna z Meksykiem
Mexicans	Meksykanie
Middle Ages	Średniowiecze
middle class	klasa średnia
Midwest	Środkowy Zachód
military	wojsko, wojskowy
minorities	mniejszości
minority	mniejszość
Missouri Compromise	Kompromis Missouri
Mobile society	społeczeństwo mobilne
mobilization	mobilizacja
Monroe Doctrine	Doktryna Monroe
monuments	pomniki
Muckrakers	demaskator
N	
NAACP	NAACP (Narodowe Stowarzyszenie na rzecz Awansu Ludności Kolorowej)
NAFTA	NAFTA (Północnoamerykański Układ Wolnego Handlu)
narratives	opowiadania
national	narodowy, krajowy
national origins	pochodzenie narodowe
nationalism	nacjonalizm
Native American Indians	Amerykańscy Indianie
NATO	NATO (Pakt Północno-Atlantycki)
natural boundaries	granice naturalne
natural resources	zasoby naturalne
naturalization	naturalizacja
navigation	nawigacja
navy	marynarka wojenna
Nazi Germany	III Rzesza
Nazi Holocaust	Holokaust przeprowadzony przez nazistów
Neolithic Revolution	Rewolucja neolityczna
neutrality	neutralność
New Deal	Nowy Ład
newspapers	gazety
noninterference ("laissez-faire")	brak interwencji („laissez-faire”), nieingerencja
“normalcy”	„normalność”
Northwest Ordinance	Zarządzenie dotyczące terenów Północnego Zachodu
nuclear	jądrowy, nuklearny
nuclear families	rodziny nuklearne
nuclear family	rodzina nuklearna
nullification	unieważnienie

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
O	
oil	olej, ropa naftowa
Open Door Policy	Polityka Otwartych Drzwi
opportunity costs	koszty utraconych korzyści
oppression	opresja, prześladowania
oral histories	opowieści przekazywane ustnie
ordinance	rozporządzenie
Oregon Territory	terytorium Oregonu
overpopulation	przeludnienie
P	
Panama Canal	Kanał Panamskie
Parliament	Parlament
patriots	patrioci
Patroonship system	plan patronacki
peace	pokój
peacekeeping	utrzymywanie pokoju
perceptions	postrzeganie, percepcja
periodization's	periodyzacja
persecution	prześladowanie
Persian Gulf War	Kryzys w Zatoce Perskiej
perspective	perspektywa
pioneers	pionierzy
plantation	plantacja
plantation system	system plantacji
pledge of allegiance	przysięga lojalności
policy	polityka, zasada
political boundaries	granice polityczne
political parties	partie polityczne
political power	władza polityczna
politics	polityka
popular vote	głosowanie powszechne
Populist movement	Ruch Populistyczny
postwar	powojenny
Poughkeepsie Convention	Konwencja w Poughkeepsie
poverty	bieda
preamble	preambuła, wstęp
precedent	precedens, poprzedzający
Preindustrial Age	Era Przedindustrialna
President's cabinet	Gabinet Stanów Zjednoczonych (Prezydenta)
primary elections	prawybory
primary sources	podstawowe źródła
principles	zasady
privileges	przywileje
proclamation	proklamacja
productivity	wydajność, produktywność
profit	zysk

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
progressive	progresywny
Progressive leaders	liderzy Progresywistów; postępowi liderzy
prohibition	prohibicja
propaganda	propaganda
prosperity	dobrobyt
protests	protesty
psychology	psychologia
Puritans	Purytanie
pursuit of happiness	pogoń za szczęściem
Q	
Quakers	Kwakrzy
Quebec Act	Ustawa o Quebecu
Quota Act	Ustawa kwotowa
R	
racial	rasowy
racial discrimination	dyskryminacja rasowa
racism	rasizm
railroads	kolej, tory kolejowe
ratification	ratyfikacja
rationing	racjonowanie, reglamentacja
recall	odwołać
recall election	prawo obywateli do odwołania
reconstruction	rekonstrukcja
reductions	redukcje
referendum	referendum
reform	reformacja, reformować
reform movement	ruch reformatorski
regulation	regulacja
reliability	niezawodność
relief	ulga, złagodzenie
Renaissance	Renesans
reparation	reparacja, odszkodowanie (wojenne)
reparations	reparacje
representation	przedstawienie, reprezentacja
repression	represja, ucisk
"Republican" government	rząd republikański
Republican Party	Partia Republikańska
resignation	rezygnacja
restrict	ograniczać
Rights of the minority	prawa mniejszości
river civilizations (Mesopotamia, Egypt, China, Indus Valley)	cywilizacje rzeczne (Mezopotamia, Egipt, Chiny, Dolina Indusu)
Rome	Rzym
Roosevelt Corollary	Uzupełnienie Rooseveltowskie
Roosevelt's Executive Order 8802	Rozporządzenie wykonawcze 8802 prezydenta Roosevelta

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
Roosevelt's Treaty of Portsmouth	Traktat Roosevelta z Portsmouth
S	
scandals	skandale
scholars	naukowiec
scientific	naukowy
sculpture	rzeźba
secession	secesja
Second Continental Congress	Drugi Kongres Kontynentalny
secondary sources	źródła pomocnicze
sectional	partykularny, przekrojowy
sedition	podburzanie, działalność wywrotowa
Sedition Act of 1918	Ustawa o działalności wywrotowej z 1918
segregation	segregacja
self-government	samorząd
Senate	Senat
separation of powers	separacja władz
separatism	separatyzm
settlement houses	„domy osadnicze”, instytucje pomocy społecznej
sharecropping	dzierżawa gruntu
Shay's Rebellion	Bunt Shay'a
shelter	schronienie
Sherman Antitrust Act	Ustawa Antytrustowa Shermana
significance	znaczenie, istotność
skilled workers	robotnicy wykwalifikowani
social commentary	komentarz społeczny
social sciences (anthropology, economics, geography, history, political science, psychology and sociology)	nauki społeczne (antropologia, ekonomia, geografia, historia, politologia, psychologia and socjologia)
social scientific method	metoda badań społecznych
social security	ubezpieczenie społeczne
socialism	socjalizm
Socialist Party	Partia Socjalistyczna
sociology	socjologia
soup kitchen	darmowa jadłodajnia
Southwest	Południowy Zachód
Soviet Union	Związek Radziecki
Spanish-American War	Wojna hiszpańsko-amerykańska
spatial organization	organizacja przestrzenna
sphere of influence	sfera wpływów
spiritual beliefs	przekonania duchowe
“spoils system”	patronaż, system wynagrodzeń politycznych
Stamp Act	Ustawa o opłatach stemplowych
standard of living	stopa życiowa, poziom życia
state's rights	prawa stanu
states' rights	prawa stanowe
status quo	status quo
statutes	przepisy (stanowe)

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
steel	stal
stock market	giełda papierów wartościowych
stock market crash	załamanie na giełdzie papierów wartościowych
strategy	strategia
sub-Saharan Africa	Afryka Subsaharyjska
suffrage	prawo wyborcze
Supreme Court decision	decyzja Sądu Najwyższego
T	
Tammany Hall	Tammany Hall
tariff	taryfa
tariffs	taryfy
tax	podatek
temperance	wstrzemięźliwość
territorial expansion	ekspansja terytorialna
territory	terytorium
three-fifths compromise	kompromis trzech-piątych
timeframes	ramy czasowe, terminy
totalitarian	totalitarny
totalitarian societies	społeczeństwa totalitarne
Townsend Plan	Plan Townsenda
trade	handel
Treaties (Citizen Genet, Jay and Pinckney)	Traktaty (Citizen Genet, Jay i Pinckney)
treaty	traktat
trends	trendy
triangular trade	handel trójkątny
tribe	plemię
Truman Doctrine	Doktryna Trumana
trust	fundusz powierniczy, zaufanie
trusts	fundusze powiernicze
Tweed Ring	Tweed Ring (grupa Tweeda)
U	
underground railroad	kolej podziemna
unemployment	bezrobocie
Union	Unia, związek
unionize	jednoczyć, zakładać związek zawodowy
United Nations	Narody Zjednoczone
United Nations Universal Declaration of Human Rights	Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Narodów Zjednoczonych
V	
Versailles Treaty	Traktat Wersalski
Veterans Day	Dzień Weterana
veto	weto
Vietnam War	Wojna wietnamska
village	wioska
W	

Middle School Social Studies Glossary

ENGLISH	POLISH
wage	wypowiedzieć (wojnę), płaca
wages	zarobki
Wagner Act	Ustawa Wagnera
War Bonds	obligacje wojenne
War of 1812	Wojna roku 1812
Warsaw Pact	Układ Warszawski
waterway	droga wodna
Western Hemisphere	półkula zachodnia
westward expansion	ekspansja na zachód
westward migration	migracja na zachód
Whiskey Rebellion	Bunt Whiskey
white collar	urzędnicy, umysłowy, biurowy
white collar employees	pracownicy umysłowi
women's rights	prawa kobiet
women' suffrage	prawo wyborcze kobiet
workforce	siła robocza
working conditions	warunki pracy
Works Progress Administration	Works Progress Administration (Agencja realizacji prac)
World Court	Trybunał Międzynarodowy
world power	mocarstwo światowe
World War I	I wojna światowa
World War II	II wojna światowa
worldviews	światopogląd
Y	
Yalta Conference	Konferencja w Jałcie
"yellow journalism"	„dziennikarstwo sensacyjne”